

In gesprek met...
Richard van den Berg

**UTRECHT
LEERT**

**‘We dagen
elkaar uit;
wat betekent
dat voor mijn
school?’**



Richard van den Berg zit in de schoolleiding van Academie Tien en is projectleider en lerarenopleider in Het Opleidingshuis.

Samenwerking met het sociale domein is voor hem een eye-opener, doordat het onderwijsperspectief en het sociaal perspectief op de individuele ontwikkeling van leerlingen samenkomen.

‘Hoe krachtiger we de leeromgeving inrichten, hoe meer impact we bereiken’.

Richard: “In Het Opleidingshuis, een samenwerkingsverband tussen Hogeschool Utrecht, Universiteit Utrecht en NUOVO Scholen, zijn we al gestart met het anders inrichten van de schoolorganisatie voor VO. Dat doen we door twee lagen met elkaar te verbinden: die van het leren van leerlingen en het leren van leraren. We zien steeds weer, en dat blijkt ook uit wetenschappelijk onderzoek, dat de kwaliteit van leraren de grootste impact heeft op sterk onderwijs. Denk bijvoorbeeld aan een goede band tussen leraar en leerlingen, of leraren die duidelijke instructies kunnen geven en checken of leerlingen de stof begrijpen. En dat alles vanuit een doordacht curriculum. Leraren kijken steeds met een helicopterview naar het curriculum en schakelen dan weer terug naar wat er nu nodig is in de ontwikkeling van het kind.”

Uitdagen

“Leraar is het mooiste beroep van de wereld, maar ook een complex beroep. In het onderwijsveld zijn we die complexiteit een beetje uit het oog verloren. Schoolorganisaties zijn ervoor verantwoordelijk om daar weer aandacht en ruimte aan te geven.



In Het Opleidingshuis doen we dat o.a. door leraren in school op te leiden. We noemen ze collega's in opleiding, wat aangeeft dat ze volwaardig meedoen. 's Ochtends geven ze les in een stageklas en daarna komen ze terug om te reflecteren op pedagogisch-didactische vraagstukken. Bijvoorbeeld het leren begrijpen waarom een klas niet doet wat je wilt; het uitspreken van gedragsverwachtingen aan het begin van een les moet je trainen.”

“In ULVO zitten collega's van PO die ons nu uitdagen: hoe kunnen we die bestaande structuur van opleiden in school ook implementeren in het primair onderwijs, op vaak kleinere scholen? We zijn op dit moment bezig om leerteams op wijkniveau te ontwerpen, waarbij studenten van bijvoorbeeld twee of drie basisscholen samen leren. Zo kunnen we een groep vormen én wijkgerichte vraagstukken oppakken.”

Dit werk blijft overzichtelijker als je op tijd naar een probleem kunt kijken samen met andere professionals die om het kind heen staan

De grenzen van maatwerk

“Samenwerking met het sociale domein is voor mij een eye-opener. In Het Opleidingshuis geef ik bijvoorbeeld les aan studenten Social Work die in een pilot meedraaien. Zij waren verbaasd dat wij vanuit onderwijsperspectief al een plan van aanpak hadden voor een leerling die vaak de klas uitgestuurd wordt. Zij vonden het belangrijk om eerst met de leerling in gesprek te gaan en naar het individuele ontwikkeltraject te kijken, terwijl we vanuit het onderwijsperspectief soms keuzes maken voor de groep.

Waar liggen de grenzen van maatwerk dat we kunnen bieden? En als dat maatwerk vanuit onderwijsperspectief beperkt wordt, is dat niet omdat we niet willen maar omdat de school een gemeenschap is. Het is heel zinvol om dat expliciet te maken naar elkaar. Zodat een onderwijsprofessional het leerlingperspectief van de social worker begrijpt en de social worker beter snapt waarom leraren op een bepaalde manier handelen.”



Niet als eilanden werken

“We komen nu in de fase van samenwerken rondom grote maatschappelijke problemen waar beide groepen professionals mee te maken hebben, zoals mentaal welzijn of kansenongelijkheid. Deze onderwerpen reiken verder dan wat een school alleen kan doen. Ze eisen dat we verschillende perspectieven integreren en niet als eilanden werken. Dat vraagt om schoolorganisaties die begrijpen hoe kernpartners uit het sociale domein werken en wat voor hen belangrijk is. Een stevige manier van interprofessioneel samenwerken maakt ook het werk in het onderwijs aantrekkelijker. Neem bijvoorbeeld de rol van mentor; dit werk blijft overzichtelijker als je op tijd naar een probleem kunt kijken samen met andere professionals die om het kind heen staan.”

“In het kader van opleiden is het belangrijk dat we deze integrale structuren met elkaar verder opbouwen. Alleen een nieuwe opleiding starten is daarvoor niet genoeg. Wat je aanbiedt in opleidingen, moet ook landen in schoolorganisaties. Het komt steeds op hetzelfde neer: hoe krachtiger we de leeromgeving inrichten, hoe meer impact we kunnen bereiken. En de toegevoegde waarde van ULVO is dat we elkaar hierin telkens uitdagen om buiten de kaders te denken.” ◀

